

“Kiehtova maisema” / “Intriguing landscape”
Rautalammin - Konneveden luontomatkailun kehittämishanke

PROJEKTISUUNNITELMA

Kuva: Kalajanvuori, Jouni Lehmonen

Tekijät: Rositsa Bliznakova - Anne Hyvärinen - Ulla Anttila

Päiväys: 23.5.2016

(Päivittänyt 20.7.2016 Rositsa Bliznakova)

SISÄLLYSLUETTELO

1. Hankkeen julkinen kuvaus	3
2. Hankkeen tausta ja tarve	4
3. Hankkeen tavoitteet	4
4. Hankkeen toimenpiteet	5
5. Hankkeen toteutustapa ja riskit hankkeen toteutuksessa	8
6. Yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan, alueelliseen ohjelmaan tai paikalliseen strategiaan. Miten aiemmat hankkeet on huomioitu?	9
7. Hankkeen toiminta-alue, kohderyhmä ja hyödynsaajat	10
8. Toteutussuunnitelma ja aikataulu	11
9. Organisaatio ja johtaminen. Arviointisuunnitelma, raportointi ja seuranta	12
10. Hankkeen pysyvät vaikutukset	12
11. Viestintäsuunnitelma	12
12. Hankkeen kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma	16

1.Hankkeen julkinen kuvaus

“Kiehtova maisema” -hanke pyrkii välittämään tietoa niin, että uuden Etelä-Konneveden kansallispuiston ympärille ja molempien kuntien yhtenäiselle matkailualueelle saadaan vetovoimaisia kestävän kehityksen mukaisia ympärivuotisia luontomatkailutuotteita, jotka ovat myytävänä kotimaisilla sekä kansainvälisillä markkinoilla ja myös uuden kehitettävän e-kansallispuiston kautta.

Hanke toimii tiiviissä yhteistyössä Rautalammin - Konneveden luontomatkailun koordinoitihankkeen kanssa, käyttää sen perustamaa yhteistyöverkostoa ja vie sen havainnot ja tulokset yrityskentälle. Hanke järjestää tiedonvälitystilaisuuksia ja työpajoja yrittäjien tarpeista lähtien, levittää ja käyttää tietoa havaituista luontomatkailutrendeistä ja muuta tietoa maailmalta paikallisesti. Hankkeessa keskitytään toimijoiden väliseen tiedonkulun parantamiseen, yhteistyöverkostojen vahvistamiseen, uusien matkailu-, markkinointi- ja tapahtumainnovaatioiden tukemiseen alueen yhtenäistä ilmettä rakentaen. Hyviä käytänteitä kerätään eri käyntien ja matkojen kautta muilta alueilta ja muista maista ja malleja jalkautetaan omalle alueelle. Hanke tähtää alueen matkailun ympärivuotisuuteen ja kestävyYTEEN, investointivetovoimaisuuden ja yrittäjyyden lisäämiseen.

Hanke vastaa toimillaan Manner-Suomen maaseutuohjelmaan seuraavasti: osaaminen, tiedonvälitys, innovaatiot ja yhteistyö maaseudulla lisääntyvät - koulutus, yrittäjäverkostojen muodostaminen; ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen tehostuvat ympäristölaatuomerkkien käyttöönotolla, kansallispuistoa hyödyntävän kestävän kehityksen mukaisen matkailun kehittämisessä; luonnon monimuotoisuus lisääntyy, vesistöjen tila ja maatalouskäytössä olevan maaperän tila paranevat ympäristön arvostuksen lisäämällä ja kestävän kehityksen mukaisen matkailuliiketoiminnan kehittämällä alueella; maaseudun yritystoiminta monipuolistuu ja työllisyys, palvelut sekä vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat uusia matkailutuotteita ja palvelupaketteja kehittämällä ja yhteistyötä lisäämällä. Hankkeen yhteys Pohjois-Savon maaseudun kehittämissuunnitelmaan vuosille 2014-2020 on painopistealue 5: Monipuolinen maaseutuyrittäjyys ja painopiste 6: Maaseudun kestävä aluerakenne. Hankkeen yhteys Keski-Suomen alueelliseen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2014-2020 on painopiste 1: Uudistuva yrittäjyys, painopiste 2: Monimuotoinen maaseutuasuminen ja painopiste 3: Metsistä on moneksi. “Kiehtova maisema” -hanke toimii myös Rautalampi - Konnevesi luontomatkailun Master Plan -suunnitelman 2015-2025 mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Master Plan -suunnitelma on puolestaan Suomen matkailustrategian 2025 mukainen.

2.Hankkeen tausta ja tarve

Rautalammin ja Konneveden kuntien alueille valtion omistamille maille perustettiin uusi Etelä-Konneveden kansallispuisto vuonna 2014. Uuden kansallispuiston odotetaan tuovan merkittävää kasvua kuntien matkailuelinkeinoon. Alueella kansallispuiston vetovoimaisuus huomattiin jo kesällä 2014 kun alueen kävijämäärät ylittivät odotukset nousten 50%. Luontomatkailun kasvun tavoitteiden konkretisoimiseksi kuntien alueille tehtiin talvella 2013-2014 Luontomatkailun Master Plan, joka linjaa seuraavan kymmenen vuoden luontomatkailun kehitystä.

Luontomatkailun Master Plan -suunnitelman mukaisesti Rautalammin - Konneveden luontomatkailun koordinoitihanke (hankeaika 1.9.2015 - 31.12.2018) koordinoi alueen kehittämistä keskitetysti yhtenäisenä matkailualueena. Sen tehtävänä on tukea alueen kehittymistä kestävästä luontomatkailukohteena ja lisätä Keski-Suomen ja Pohjois-Savon matkailualueiden välistä yhteistyötä. Koordinointihankkeen yleishyödyllisten tavoitteiden lisäksi tarvitaan konkreettisemmin yritys kentällä toimiva kehittämishanke. Kehittämishankkeen tehtävänä on viedä käytäntöön koordinoitihankkeessa koottu tieto ja kehitetyt mallit konkreettisiksi toimenpiteiksi.

“Kiehtova maisema” -hanke toimii koordinoitihankkeessa tuotetun tiedon jalkauttamiseksi yritys kentälle järjestämällä [tiedonvälitystilaisuuksia](#), työpajoja ja benchmarking -matkoja. Lisäksi hankkeessa luodaan yhtenäisen matkailukohteen ilme ja esittelymateriaaleja.

Kehittämishanke pyrkii [välittämään tietoa niin, että](#) uuden Etelä-Konneveden kansallispuiston ympärille ja molempien kuntien yhtenäiselle matkailualueelle [saadaan](#) vetovoimaisia kestävä kehityksen mukaisia ympärivuotisia luontomatkailutuotteita, jotka ovat myytävänä kotimaisilla sekä kansainvälisillä markkinoilla ja myös uuden kehitettävän e-kansallispuiston kautta.

Hanke toimii tiiviissä yhteistyössä Rautalammin - Konneveden luontomatkailun koordinoitihankkeen kanssa, käyttää sen perustamaa yhteistyöverkostoa ja vie sen havainnot ja tulokset yritys kentälle. Hanke järjestää koulutuksia ja työpajoja yrittäjien tarpeista lähtien, levittää ja käyttää tietoa havaituista luontomatkailutrendeistä ja muuta tietoa maailmalta paikallisesti. Hankkeessa keskitytään toimijoiden väliseen tiedonkulun parantamiseen, yhteistyöverkostojen vahvistamiseen, uusien matkailu-, markkinointi- ja tapahtumainnovaatioiden tukemiseen alueen yhtenäistä ilmettä rakentaen. Hyviä käytänteitä kerätään eri käyntien ja matkojen kautta muilta alueilta ja muista maista ja malleja jalkautetaan omalle alueelle. Hanke tähtää alueen matkailun ympärivuotisuuteen ja kestävyteen, investointivetovoimaisuuden ja yrittäjyyden lisäämiseen.

3.Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoite on viedä yritys kentälle käytännön toimenpiteiksi koordinoitihankkeessa tuotettu tieto, niin että alueen matkailun ympärivuotisuus ja kestävyys kehittyvät ja investointivetovoimaisuus ja yrittäjyys lisääntyvät.

Tämän hankkeen avustuksella pyritään päivittämään yritysten toimintaa, vahvistamaan yritysten välistä yhteistyötä sekä matkailu- että palvelualalla, mahdollistamaan matkailuyrittäjien siirron osaaikaisesta tekemisestä ammattimaiseen toimintaan, lisäämään tietoa ja osaamista liiketoiminnasta niin, että se edesauttaa uusien paikallisten yritysten syntyä.

Hankkeen määrälliset tavoitteet:

- Yritysryhmähankkeita 2kpl
- Uusia yrityksiä 5kpl
- Uusia matkailun työpaikkoja 15kpl
- Matkailutulon kasvu 30%
- Uusia matkailutuotteita ja -paketteja 20kpl

4.Hankkeen toimenpiteet

Koordinointihankkeessa tuotetaan tieto sekä matkailutrendeistä, että yrittäjien koulutus- ja yhteistyötarpeista. Ajalla 14.3.-20.5.2016 kerätyn tiedon perusteella kehittämishankkeen toimenpiteiksi muodostuivat seuraavat kokonaisuudet:

4.1. Tuotteistus

Asiakastiedon ja asiakaspolun syvälinen ymmärtäminen luo mahdollisuuksia uudenlaisten tuotteiden ja tuote- ja palveluketjujen kehittämiseen. Näitä tuotteita ja tuoteketjuja kehitetään yhdessä kuntien, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Kaikkeaa tuotteistusta ja tuotekehitystä läpileikkaa ekologisuus ja vähähiilisuuden periaate sekä ilmastomuutoksen huomioonottaminen.

Hankkeessa käsitellään aineettomia hyödykkeitä (palveluita) tuotteina.

4.1.1. Vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen koulutus ja sen tukeva benchmarking -matka kotimaassa (Benchmarking -matka 1). Kohteeksi valitaan alue, missä matkailualan yrittäjien yhteistyö tuottaa tuloksia. Pohditaan millä mallilla se on saavutettu.

4.1.2.Messukokonaisuus

Viime vuosina Rautalammin kunta ja Konneveden kunta ovat kokeilleet yhteistä osallistumista Matkamessuilla ja ovat kutsuneet yrittäjät ja muut paikalliset matkailutoimijat mukaan. Tätä mahdollisuutta on tosi heikosti hyödynnetty. Alueella ei ole ollut yhteistä ilmettä. Vastuualueet ja eri toimijoiden roolit / osuudet valmistelutyössä sekä varsinaisessa osallistumisessa eivät ole selviä. Pienillä yrityksillä ei ole taitoja, eikä resursseja valmistautua itsenäisesti, joten usein messuosallistuminen jää väliin. **Tiedonvälityksen** ja valmistelutyön kautta yritetään luoda toimiva malli ja messuilme.

4.1.2.1.Messukoulutus ja messujen valmistelupajat

Käsitellään aiheita teoriassa, asetetaan yhteiset tavoitteet ja sovelletaan teoreettiset tiedot käytäntöön.

4.1.2.2.Rautalammin ja Konneveden kuntien ja yrittäjien yhteinen osallistuminen Matkamessuilla 2017 ja 2018 - yhteistyömallin luominen ja käyttöönotto ja yhtenäisen matkailualueen ilmeen mukainen esittely

Yhteisen osaston kulut jaetaan **hankkeen**, kuntien ja osallistuvien yritysten kesken. Hanke ei maksa yrittäjille majoituskorvauksia, **matkakuluja**, eikä palkkioita heidän osallistumisen yhteydessä. Kunnat suosittelevat, että osallistuvat yritykset sopivat etukäteen tapaamisia yhteistyökumppaneiden kanssa ja solmivat konkreettisia kontakteja messujen yhteydessä.

4.1.2.3.Yhtenäisen matkailukohteen esittelylehdet, kuvat ja videot ja niiden kieliversiot valittujen kohderyhmien perusteella

Alueen esitemateriaalien kulut jaetaan **hankkeen**, kuntien ja osallistuvien yritysten kesken. Yrityskohtaista esittelyä ei hankkeessa tehdä, mutta yrittäjät voi osallistua yhteisiin materiaaleihin ja hyödyntää niitä.

4.1.3.Markkinointikokonaisuus

Markkinoinnin peruskurssi ja markkinointisuunnitelman laatimisen koulutus, sekä markkinoinnin 4P -mallin mukaisia **tiedonvälitystilaisuuksia**.

4.1.3.1.P1: Product / Tuote

Tuotteiden kehitys:

-Tuotekorttien teko (työpaja)

-Palveluiden paketointi (työpaja) - matkailun, ruoan, ohjelmapalveluiden ja luovien alojen tuotteiden yhdistäminen

- Lisäarvo matkailukohteiden, paikkojen ja reittien tarinallistamisen kautta (työpaja)
- Lisäarvo laatu- ja ympäristösertifikaattien käytön kautta - [tiedonvälitystilaisuus](#), jonka kautta yrittäjät halutessaan voivat hakeutua sertifioitaviksi. Hanke tiedottaa yrityksiä ekologisten toimintatapojen käyttöönotosta. Se pyrkii saamaan alueella toimivat yritykset laatujärjestelmien alle. Tällaisia järjestelmiä ovat mm. Kestävän matkailun laatu-merkki, Green tourism of Finland, Ecolabel, Ekokompassi, Joutsenmerkki, luomumatkailukriteerit (Luomumatkailuyhdistys, ECEAT), Laatu-tonni ja Greenstart, Greenleaders jne. Laatujärjestelmiin liittyminen tuo yrityksiin taloudellisia säästöjä ja toiminnan järjeistämistä.
- Valtakunnalliset matkailuohjelmat (Visit Finland) ja kriteerit - yrittäjien tietoisuuden nostaminen ja [vinkkejä](#) alueen tuotteiden [valmistamisesta / muokkaamisesta](#) kriteereiden mukaisesti (Visit Finlandin teemaohjelmien tuotekehityksen painopisteet 2014-2020) - [tiedonvälitystilaisuus](#)
- Benchmarking -matka Suomen kilpailijana olevassa maassa, Pohjoismaassa (Benchmarking -matka 2); varaa-se-itse harjoitus yrittäjille, jolla he ottavat asiakkaan roolin.

4.1.3.2.P2: Price / Hinta

-Hinnoittelukoulutus ja työpaja - Monessa otteessa, mm. Metsähallituksen Kansallispuistomatalla hyvinvointiin -hankkeessa, on havaittu vahva tarve yrittäjien hinnoittelutaitojen ja kustannuslaskennan osaamisen lisäämiseen.

4.1.3.3.P3: Promotion / Myynninedistäminen

Toimenpiteet kohdistuu digitalisuuteen.

- Fyysisen toimipaikan löytäminen digitaalisen laitteen avulla (miten Google Mapsia, Facebook paikkoja, Forsquarea, QR -koodeja, Geokätköilyä ja muita vastaavia työkaluja hyödynnetään liiketoiminnassa) - [tiedonvälitys](#) ja työpajat
- Sosiaalisen median (SoMe) kanavien valinta ja käyttö (työpaja)
- Hashtagien (#) käyttö ja sisältömarkkinointi (työpaja)
- Matkailualueen brändäysseminaari
- Alueen esittely yhtenäisenä eri viestintäkanavilla

4.1.3.4.P4: Placement / Jakelu

- Kohderyhmät - kotimarkkinat / ulkomarkkinat; erikoisryhmät ([hyvinvointimatkailu](#), Green Care, modernit humanistit jne.); esteettömyys (liikuntarajoitteiset, seniorit, lapsiperheet) ([tiedonvälitys](#))
- B2B ja B2C jakelutiet; jakelukanavien valinta; digitaalinen näkyvyys (varausjärjestelmät, kokoamispalvelut kuten esim. SuperSaver, nähtävyysspalvelut kuten esim. TripAdvisor) ([tiedonvälitys](#) ja työpaja)
- Kansainvälistyminen ([tiedonvälitys](#)) - Kansainvälisyyden huomioiminen on tulevaisuuden ehto menestyksekkäälle liiketoiminnalle.
- Benchmarking -matka [Euroopassa](#), missä messuvierailu ja maaseutukierros (Benchmarking -matka 3)

4.2. Yrittäjien osaamisen lisääminen - [teemoja](#), jotka eivät liity suoraan tuotteistamiseen

4.2.1. Tarjousten laatiminen ja osallistuminen kilpailutuksiin ([tiedonvälitys](#))

4.2.2. Digitaaliset analysointityökalut - Facebook Analytics, Google Analytics jne. ([tiedonvälitys](#))

4.2.3. Asiakaspalvelu ([tiedonvälitys](#))

- kansainväliset asiakkaat, hankalat asiakkaat jne.
- laatu asiakaspalvelussa
- palautteen kerääminen

4.3. Muut [tiedonvälitystilaisuudet](#) ja työpajat

“Kiehtova maisema” -hanke ja Rautalammin - Konneveden luontomatkaileun koordinoitihanke kulkevat rinnakkain aina vuoden 2018 loppuun saakka. Varaudutaan mahdollisuuteen, että koordinoitihankkeessa havainnoidaan lisää koulutus- ja toimenpidetarpeita ajan myötä.

TIEDONVALITYSTILAISUUDET	TYÖPAJAT	OSALLISTUMISET JA MATKAT	ALUEEN ESITTELY
TUOTTEISTAMINEN			
Vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot 2pv		benchmarking -matka 1: kotimaa	
messukoulutus 2pv	messujen valmistelutyöpaja 2pv	yhteinen osallistuminen messuille kunnat+yrittäjät Matkamessut 2017 ja 2018	alueen esittelylehdet, kuvat ja videot (eri kieliversiot)
Peruskurssi 1pv	Markkinointi		
Markkinointisuunnitelman laatiminen 1pv	Matkailukohteiden tarinallistaminen 5pv	P1: Product	
Laatu- ja ympäristösertifikaatit 1pv	Tuotteistaminen – tuotekorttien teko 3pv	benchmarking -matka 2: pohjoismaa, kilpailija (varaa-se-itse harjoitus yrittäjille)	
Visit Finlandin ohjelmat ja kriteerit 1pv	Palveluiden paketointi 2pv	P2: Price	
Hinnoittelu 1pv		P3: Promotion	matkailualueen brändäysseminaari 2pv alueen esittely eri viestintäkanavilla
Google maps, Facebook paikat, Forsquare, QR -koodien käyttö, Geokätköily 3pv	So.Me kanavien valinta ja käyttö 3pv		
# -käyttö ja sisältömarkkinointi 1pv		P4: Placement	
Kohderyhmät – kotimarkkinat/ulkomarkkinat; erikoisryhmät (terveysmatkailu, Green Care, modernit humanistit jne.); esteettömyys (liikuntarajoitteiset, seniorit, perheet) 2pv		benchmarking -matka 3: Eurooppa (Saksa tai Iso-Britannia)	
B2B ja B2C jakelutiet, jakelukanavien valinta, digitaalinen näkyvyys (varausjärjestelmät, kokoaamispalvelut, nähtävyysspalvelut) 2pv			
Kansainvälistyminen 2pv			
OSAAMISEN LISÄÄMINEN			
Tarjousten laatiminen ja osallistuminen kilpailutuksiin 1pv			
Analysointityökalut – Facebook analytics, Google Analytics jne. 1pv			
Asiakaspalvelu 3pv			
-kansainväliset asiakkaat			
-hankalat asiakkaat			
-laatu asiakaspalvelussa			
-palautteen kerääminen			
MUUT KOULUTUKSET JA TYÖPAJAT			
	tarpeiden mukaan 6pv		

Toimenpiteiden toteutuksessa hanke tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa kustannustehokkuuden lisäämiseksi, hyvien käytänteiden levittämiseksi, alueellisen ja alueiden välisen yhteistyön laajentamiseksi ja päällekkäisyysmahdollisuuden poistamiseksi.

Mahdollisia yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi oppilaitokset (Savonia, JAMK ja Tiimiakatemia, Jyväskylän Yliopisto, POKE, SAKKY, Snellman instituutti jne.), konsultti- ja koulutusfirmat sekä Visit Finland. Niistä hankkitaan asiantuntemusta tiedonvälitystilaisuuksiin (palveluita ostamalla).

Muita mahdollisia yhteistyötoimijoita ovat esimerkiksi ProAgria, Metsähallitus, SavoGrow, Ääneseudun kehitys, mistä kerätään vinkkejä ja hyviä käytänteitä hankkeen toteuttamisesta.

Muut hankkeet kuten esimerkiksi Äänekosken maaseutumatkailun hanke, Virta vientiin ja verkostoihin -hanke, Maaseudun yritystoiminnan digitaalinen kasvupolku -hanke, eMaaseutu -hanke jne. ovat myös mahdollisia yhteistyökumppaneita. Niiden kanssa yhdessä suunnitellaan hanketoimintaa alueella niin, että vältetään päällekkäisyyksiä ja vahvistetaan kustannustehokkuutta (esim. yhteisten tilaisuuksien avulla).

Alueen yrittäjät ovat osallistuneet aktiivisesti alueen kehittämiseen eri hankkeiden kautta. Hankkeet ovat kuitenkin kohdistuneet erilaisiin toiminta-alueisiin (kapeampia tai laajempia) ja ovat sisältäneet erilaiset toimenpiteet, joten Kiehtova maisema -hankkeen kanssa ei ole päällekkäisyyksiä. Esimerkiksi kesällä 2016 päättyvässä Kansallispuistomatkalla hyvinvointiin -hankkeessa on osallistunut paikallisia yrityksiä. Hankkeen tavoitteena kuitenkin on kehittää konkreettisia tuotteita ja juuri sellaisia, jotka toteutetaan kansallispuistossa. Kiehtova maisema -hanke taas pyrkii lisäämään yrittäjien tietoisuutta, joten he voivat kehittää tuotteita tai esittää olemassa olevia tuotteitaan paremmin – hankkeen toiminnan ja myös kansallispuiston ulkopuolella.

Hankkeessa toteutetut tiedonvälitystilaisuudet ja matkat ovat suunnattuja myös muihin tahoihin – niihin voivat osallistua kuntien edustajat, yhdistykset ja yhteisöt sekä yrittäjyyteen kiinnostuneet yksityishenkilöt.

Hankkeen tilaisuudet ovat pääsääntöisesti maksullisia ja osallistumismaksuilla kerätään hankkeen yksityisrahoitusosuus. Poikkeus on brändäysseminaari, joka on ilmainen tapahtuma. Pyritään keräämään mahdollisimman laaja yleisö / osallistujakanta, koska aihe koskee koko aluetta kokonaisuudessaan. Poistetaan kaikki mahdolliset osallistumisesteet kuten osallistumismaksu.

5. Hankkeen toteutustapa ja riskit hankkeen toteutuksessa

5.1. Toteutustapa

Hanke toteutetaan Rautalammin kunnan hallinnoimana hankkeena, niin että Konneveden kunta on hankkeen osatoteuttajana.

Hanke täydentää Rautalammin - Konneveden luontomatkailun koordinoitihanketta ja ne kulkevat tiiviisti yhteistyössä, niin että koordinoitihanke tekee yleistä koordinoitua ja suunnittelua sekä matkailun toimintaedellytysten parantamistyötä. "Kiehtova maisema" -hanke käyttää koordinoitihankkeessa tehtyä tiedonhankintaa hyväkseen ja pyrkii jalkauttamaan tiedon yrityskehitykseen.

Hankkeeseen palkataan 0,5 työntekijää, jonka asemapaikka on Konnevedellä ja Rautalammillä.

5.2. Riskit hankkeen toteutuksessa

Hankkeen riskeinä ovat eri toimijoiden sitoutumattomuus yhteistyöhön ja päällekkäiset kehittämistoimet. Tämän riskin minimointiin hanke pyrkii vastaamaan.

5.2.1. Yhteistyön sitoutumattomuus

Alueen toimijoiden välinen yhteistyö on monesti osoittautunut heikoksi. Lisäksi on olemassa skeptisyys hankemaailmaa kohti. Kehittämishanke pyrkii minimoimaan tätä riskiä kolmella eri tavalla: -konkreettisia, yrittäjälähtöisiä ja ajankohtaisia tarpeisia vastaavia toimenpiteitä järjestämällä (tarpeet on havaittu ja identifioitu koordinoitihankkeessa);

-toimenpiteet hyvin aikatauluttamalla (esim. aktiivisimman matkailusesongin ulkopuolella, niin että kaikki kiinnostuneet pääsevät osallistumaan);

-sitomatta yrittäjiä ja muita toimijoita koko projektin kokonaisuuteen (jokainen osallistuu vain siihen toimenpiteeseen, jota hän voi itse hyödyntää, ja maksaa vain siitä), niin että yhteistyö muodostuu luontevasti, eikä pakottaen.

5.2.2. Päällekkäiset kehittämistoimet

Tiivis yhteistyö koordinoitihankkeen kanssa auttaa tämän riskin minimoinnissa. Koordinoitihanke kartoittaa alueella toimivat projektit ja jatkuvasti seuraa niiden toimintaa. Kehittämishanke käyttää kerättyä tietoa hyväksi. Jos samanlaisia toimenpiteitä on suunniteltu muissa hankkeissa, yritetään toteuttaa ne yhteistyössä, niiden kohderyhmän laajentamalla, mutta jossain tapauksissa kehittämishankkeen kohderyhmä edellyttää erilaisen painomisteen toimenpiteiden toteutuksessa ja silloin järjestetään kyseessä olevat koulutukset / tilaisuudet / matkat erikseen.

Tällä hetkellä ainoa hanke, jonka kohderyhmä on sama kuin "Kiehtova maisema" -kehittämishankkeella, on Rautalammin - Konneveden luontomatkailun koordinoitihanke. Koordinoitihankkeen toimenpiteet on kuitenkin erilaisia - se ei toteuta tiedonvälitystä, matkoja, eikä valmista alueen esittelymateriaaleja. Koordinoitihankkeen tilaisuuksien luonne on myös erilaista kuin kehittämishankkeen tilaisuuksilla - koordinoitihankkeen tilaisuudet ovat verkostoitumistapahtumia ja jossain tapauksissa testitapahtumia ja vaikuttavat alueen kehittämiseen yleistasolla, kun taas kehittämishankkeen tilaisuudet ovat tiedonvälitystilaisuuksia, työpajoja, matkoja ja brändäysseminaari, joiden tulokset pääsääntöisesti vaikuttavat konkreettisesti alueen toimijoiden toimintaan ja toimintatapaan.

Suunnittelussa oleva eKansallispuistohanke taas vie koordinoitihankkeen kautta kehittämishankkeessa saavutetut yhteistyötulokset digitaaliseen maailmaan.

Koordinointihankkeen ja kehittämishankkeen avulla mahdollisesti myöhemmin käynnistyvillä yritysryhmähankkeilla on selkeästi suppeampi kohderyhmä sekä omat, yrityskohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet kehittämishankkeeseen verrattuna.

6. Yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan, alueelliseen ohjelmaan tai paikalliseen strategiaan. Miten aiemmat hankkeet on huomioitu?

“Kiehtova maisema” -hanke vastaa kahteen kolmesta **Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman strategisista painopisteistä vuosille 2014–2020:**

- **Monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja ja parannetaan työllisyyttä kehittämällä yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yritysten verkostoitumista**
- **Lisätään maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua**

Hanke vastaa seuraaviin **Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tavoitteisiin:**

- **osaaminen, tiedonvälitys, innovaatiot ja yhteistyö maaseudulla lisääntyvät**

-Yrittäjäverkostojen muodostaminen;

- **ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen tehostuvat**

-Ympäristölaatuerojen käyttöönotto, kansallispuistoa hyödyntävä

kestävän kehityksen mukaisen matkailun kehittäminen;

- **luonnon monimuotoisuus lisääntyy, vesistöjen tila ja maatalouskäytössä olevan maaperän tila paranevat**

-Ympäristön arvostuksen lisääminen, kestävän kehityksen mukaisen

matkailuliiketoiminnan kehittäminen ja lisääntyminen alueella;

- **maaseudun yritystoiminta monipuolistuu ja työllisyys, palvelut sekä vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat**

-Edistetään uusien matkailutuotteiden ja palvelupakettien syntyä yhteistyön kautta.

-Osa-aikaisten yrittäjien kasvaminen päätoimiseksi ja ammattitaitoisiksi toimijoiksi

-Yritysten liikevaihdon kasvattaminen

Hankkeen yhteys **Pohjois-Savon maaseudun kehittämissuunnitelmaan vuosille 2014-2020:**

Hanke vastaa **Pohjois-Savon maaseudun kehittämisohjelmaan:**

- **Painopiste 5: Monipuolinen maaseutuyrittäjyys**

-parannetaan maaseutualueella toimivien mikro- ja pienten yritysten toimintaedellytyksiä, kasvua ja jatkuvuutta sekä edistetään uusien yritysten perustamista matkailualalla ja matkailupalvelujen ympäri;

-edistetään tutkimustiedon siirtämistä erikokoisten ja eri vaiheessa olevien yritysten käyttöön;

-edistetään elinkeinotoimintaa kehittämällä/tukemalla toimialojen rajat ylittävää yhteistyötä ja uusia kumppanuuksia, esimerkiksi matkailuyrittäjien ja oheispalveluiden tarjoajien (eri aloilta) välistä yhteistyötä;

-edistetään yritysten kehitystyötä hyödyntämällä uusia menetelmiä, kuten palvelumuotoilua ja kysyntälähtöistä tuotteistamista, sekä yhteistyötä markkinoinnissa, tuotteistamisessa sekä asiakkaiden sitouttamisessa - **tiedonvälityksen avulla;**

-edistetään tietoverkkojen ja teknologian monipuolista hyödyntämistä maaseudun palveluiden tuottamisessa – **tiedonvälityksen avulla.**

- **Painopiste 6: Maaseudun kestävä aluerakenne**

-vahvistetaan pohjoissavolaisen maaseudun vetovoimaisuutta asuin- ja työpaikkana ja varmistetaan, että maakunnan kirkonkylät ovat elinvoimaisia lähipalvelukeskuksia - kehittämällä palveluiden tarjontaa;

-edistetään maaseudun palveluiden kehittämistä asiakaslähtöisesti paikallisin ratkaisuin ja teknologisia innovaatioita hyödyntäen – **tiedonvälityksen avulla**;
-edistetään maakunnan omaleimaisen kulttuurin säilymistä ja näkyvyyttä sekä maaseutumaiseman ja ympäristön säilymistä ja parantamista - aluetta kehitetään kestävä kehityksen matkailualueena.

Hankkeen yhteys **Keski-Suomen alueelliseen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2014-2020**:

- **Painopiste 1: Uudistuva yrittäjyys**

- osaamisen lisäämisellä edistetään uusien yritysten ja työpaikkojen syntymistä ja parannetaan liiketoiminnan kannattavuutta matkailussa;

- rakennetaan uutta ja uudenlaista yhteistyötä mm. toimialojen rajapinnoilla, asiakaslähtöisyyden korostaen

- tunnistetaan uusia kohderyhmiä ja markkinoita paikallisille tuotteille, edistetään paikallisista vahvuuksista ponnistavaa mutta kansainvälisesti toimivaa globaalia yrittäjyyttä, yritysten kasvuhakuisuutta ja verkostoitumista;

- edistetään monipuolisten ja vetovoimaisten luonnonvarojen tehokkaampaa hyödyntämistä tuotteistamisen avulla;

- nostetaan alueen yrittäjien tietoisuutta matkailutrendeistä, kuten Green Care, **hyvinvointimatkailu** jne.

- **Painopiste 2: Monimuotoinen maaseutuasuminen**

- lisätään maaseudun vakituisten asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja maaseudulla vierailevien välistä vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä;

- **Painopiste 3: Metsistä on moneksi**

- hyödynnetään alueella oleva metsäluontoa matkailu- ja elämyspalveluyrityksissä;

“Kiehtova maisema” -hanke toimii myös Rautalampi - Konnevesi luontomatkailun **Master Plan -suunnitelman 2015-2025** mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi:

- Matkailuinvestointien kasvu
- Matkailijoiden ja yöpymisvuorokausien määrän kasvu
- Uusien yritysten ja työpaikkojen määrän kasvu
- Kuntien asukkaiden sekä kesäasukkaiden palvelujen määrä ja laatu paranevat

Master Plan -suunnitelman mukaisesti aluetta kehitetään kestävä kehityksen matkailualueena, jossa rohkeasti ja innovatiivisesti tartutaan digitalisoitumisen hyväksikäyttöön liiketoiminnan ja palveluiden kehittämisessä.

Master Plan -suunnitelma on puolestaan **Suomen matkailustrategian 2025** mukainen.

7.Hankkeen toiminta-alue, kohderyhmä ja hyödynsaajat

7.1.Hankkeen toiminta-alue

Hankkeen toiminta-alue on Rautalammin ja Konneveden kunnat.

7.2.Hankkeen kohderyhmä

Hankkeen kohderyhmiä ovat:

- Matkailuyrittäjät
- Matkailun oheispalveluiden tarjoajat, palvelualan yrittäjät
- Potentiaaliset ja uudet yrittäjät
- Kunnat
- Muutu: yhdistykset, seurat, yhteisöt**

7.3.Hankkeen hyödynsaajat

- Matkailuyrittäjät
- Muut alueella toimivat yrittäjät

- Potentiaaliset ja uudet yrittäjät
- Kuntien asukkaat
- Kuntien kesäasukkaat
- Matkailijat
- Metsähallitus
- Alueen kehittämisorganisaatiot

8. Toteutussuunnitelma ja aikataulu

Hankkeen toteutusaika on 1.6.2016-31.12.2018.

Toimenpide	2016	2017	2018	Kommentit
Työpaketti 1: Tilaisuuksien suunnittelu	X	X	X	Valmistelu-aika kesäkauden aikana, kun yrittäjät eivät ehdi osallistumaan.
Työpaketti 2: Brändäysseminaari	X			Heti kesäkauden jälkeen, syys-lokakuu.
Työpaketti 3: Messukokonaisuus	X	X	X	Tiedonvälitystilaisuudet ja työpajat sekä valmistelutyöt pääsääntöisesti lokamarraskuussa, osallistuminen tammikuussa, raportointi ja kokemusten kooste sen jälkeen.
Työpaketti 4: Markkinointikokonaisuus	X	X	X	Pääsääntöisesti toteutetaan syys-lokakuussa sekä helmi-huhtikuussa.
Työpaketti 5: Vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot	X	X		2016 syyskuussa ja 2017 keväällä.
Työpaketti 6: Osaamisen lisääminen	X	X	X	Aktiivisemmän matkailusesongin ulkopuolella.
Työpaketti 7: Muut koulutukset	X	X	X	Tarpeiden ja asian kiireellisyyden mukaan.
Työpaketti 8: Benchmarking -matka 1		X		Aktiivisimman matkailusesongin ulkopuolella.
Työpaketti 9: Benchmarking -matka 2			X	Aktiivisimman matkailusesongin ulkopuolella.
Työpaketti 10: Benchmarking -matka 3		X		Aktiivisimman matkailusesongin ulkopuolella.
Työpaketti 11: Hankkeen organisointi, yleinen koordinaatio, mm. raportointi, tiedotus, hankinnat	X	X	X	Aina tarpeiden mukaan, mutta toiminta on keskitetty aktiiviseen sesonkiaikaan, kun on vähemmän vuorovaikutusta yrittäjien kanssa.

9.Organisaatio ja johtaminen. Arviointisuunnitelma, raportointi ja seuranta

Hankkeelle valitaan ohjausryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti 4 kertaa vuodessa. Ehdotetaan, että koordinointihankkeen ohjausryhmä toimii myös kehittämishankkeen ohjausryhmänä, joka kokoontuu samaan aikaan. Ohjausryhmä arvioi hankkeen toteutumista kokouksissaan.

Asetetaan pienempi työvaliokunta, joka käsittelee kiireelliset käytännön asiat, ja johon kuuluu kuntien sekä paikallisen yrittäjyyden edustajia.

Hankkeen toimenpiteitä ja tuloksia arvioidaan ja verrataan alueelle tehtyyn Master Plan -suunnitelmaan, jossa luontomatkailun kehittämisen tavoitteet on asetettu.

10.Hankkeen pysyvät vaikutukset

Hankkeen toiminta jatkuu hankeajan päätyttyä yrityksissä. Luontomatkailun kehittämistä koordinoivat Rautalammin ja Konneveden kunnat myös hankeajan jälkeen.

Määrälliset vaikutukset:

- Hankkeessa kehitetyt uudet tuotteet ja menetelmät 5kpl
- Yritysten yhteisten uusien palveluiden / tuotteiden / pakettien määrä 15kpl
- Hankkeen vaikutuksesta syntyneet uudet yritykset 5kpl
- Hankkeessa mukana olleiden yritysten määrä 20kpl
- Hankkeessa mukana olleiden muiden toimijoiden määrä 10kpl
- Hankkeen aikana työllistyneiden määrä yht. 15htv
- Hankkeen aikana työllistyneiden määrä, Naiset, alle 29v 10htv
- Hankkeen aikana työllistyneiden määrä, Naiset, 29v ja yli 2htv
- Hankkeen aikana työllistyneiden määrä, Miehet, alle 29v 1htv
- Hankkeen aikana työllistyneiden määrä, Miehet, 29v ja yli 2htv

11.Viestintäsuunnitelma

11.1. Tiedotusohjeet

Maaseuturahoituksen ohjeistus hankkeiden viestintää koskien seuraavassa:

Hankkeen toiminnasta on tiedotettava tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen erityisesti huomioon EU:n osuus rahoittajana. EU:n osuudesta rahoittajana tulee tiedottaa komission täytöönpanostuksen (EU) N:o 808/2014 liitteen III mukaisella tavalla.

Tiedotusmateriaalissa tulee käyttää EU-lippua ja maaseuturahaston tunnuslausetta: "Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin". Pääsääntöisesti lausetta käytetään aina, kun sille on riittävästi tilaa eli tekstistä on saatava selvä. Jos lauseelle ei ole tilaa, kirjoitetaan lipun alle rahaston lyhenne "maaseuturahasto". Jos hankkeen rahoitus on saatu Leader-ryhmältä, tulee käyttää myös EU:n Leader-logoa. Saat tunnukset Maaseutu.fi-kuvapankista.

Tiedotusmateriaali tarkoittaa esimerkiksi verkkosivuja, esitteitä, PR-materiaalia ja lehti-ilmoituksia. Julkaisujen nimilehdellä on oltava näkyvä merkintä unionin rahoitusosuudesta sekä maaseuturahaston tunnus. Julkaisuissa on oltava viittaus sisällöstä vastaavaan tahoon sekä kyseisen hankkeen rahoittajaan.

Jos hankkeella on verkkosivusto, esitä sivustolla hankkeesta lyhyt kuvaus, josta käy ilmi hankkeen tavoitteet, tulokset ja EU:n rahoitusosuus.

Jos julkisen tuen kokonaismäärä ylittää 10 000 euroa, sijoita hankkeen toteuttamisen ajaksi toimea ja sille saatavaa EU-tukea esittelevä A3-kokoinen juliste näkyvälle paikalle, esimerkiksi rakennuksen sisääntuloalueelle.

Täytä julisteeseen kuvaus hankkeesta. Esimerkiksi: Kirjoita otsikko-kenttään hankkeen nimi. Kirjoita leipäteksti-kenttään, kuka hanketta toteuttaa ja mitä hankkeessa tehdään sekä kerro, että hanke on toteutettu EU:n maaseuturahaston tuella. Jos hakijalla on monta hanketta, niiden tiedot voi esittää yhdessä julisteessa. Julisteessa on kuitenkin oltava yksilöityä tietoa jokaisesta hankkeesta. Tulosta juliste A3-koossa.

Jos julkisen tuen kokonaismäärä ylittää 50 000 euroa ja kyseessä on investointi, kiinnitä hankkeen toteuttamisen ajaksi tiedotuskyltti rakennuskohteen tai muun investoinnin yhteyteen. Kiinnitä kyltti tuettuun kohteeseen riittävän näkyvälle paikalle: investoinnin yhteyteen, rakennuskohteeseen tai toimitiloihin. Riittää, että kyltti on paikallaan hankkeen toteuttamisen ajan.

Jos kyseessä on investointi, jonka julkisen tuen kokonaismäärä ylittää 500 000 euroa ja joka käsittää fyysisen kohteen hankinnan tai infrastruktuurin tai rakennushankkeen rahoittamisen, aseta näkyvälle paikalle pysyvä tiedotuskyltti. Kyltin tulee olla paikallaan viisi vuotta viimeisen maksun saamisesta. Saat kyltin ELY-keskukselta tai Leader-ryhmältä.

(lähde: www.maaseutu.fi/fi/hakijalle/tuensaajan_viestintaohjeet/Sivut/default.aspx)

Kehittämishankkeen tiedotus- ja viestintätoimenpiteet noudattavat näitä ohjeita.

11.2. Viestintäkanavat ja -tavat

Hankkeen tiedottamisessa pyritään käyttämään hyödyksi verkkopalveluita ja sosiaalista mediaa. Hankkeen tapahtumista ja toimenpiteistä tiedotetaan www.etela-konnevesi.fi -sivuilla, sekä koordinointihankkeen perustamassa Facebook -ryhmässä, sähköpostitse ja uutiskirjeiden avulla. Hanke käyttää myös kuntien verkkosivuja ja Facebook -sivuja tärkeimpien asioiden tiedottamisessa. Tarvittaessa hankkeen tilaisuuksista tiedotetaan myös paikallislehti-ilmoittelulla (maksulliset + ilmaiset) tai käytetään digitaalista mainontaa.

Lisäksi luodaan hankkeen printtimateriaaleja, jotka nostavat tietoisuutta hankkeesta, esimerkiksi pieniä esitteitä, minkä avulla löydetään hankkeen verkkosivut (missä hankkeen kuvaus ja tulevien tilaisuuksien aikataulu) ja hankkeen osallistujiin suunnattua markkinointitavaraa (kuten esimerkiksi tarra, magneetti, liina, avaimenperä jne.). Tilaisuuksia varten valmistetaan hankkeen banderolli. Hankkeelle luodaan vahva ja vetovoimainen ilme, jonka avulla pyritään nostamaan osallistujien sitoutumistasoa ja minimoimaan ennakkoluuloja hanketta kohti, ja jota voi hyödyntää myös myöhemmin, tulevilla hankkeilla.

11.3. Tiedotustarpeet

Hankkeen tulee tiedottaa toiminnastaan maaseuturahaston tiedotusohjeiden mukaisesti. Käytännössä tiedotustarpeet kohdentuvat erityisesti toimiin, jotka koskevat hankkeen piiriin kuuluvia, sidosryhmiä ja kohderyhmien edustajia.

Hanke pyrkii koko ajan verkostoitumaan laajasti kohderyhmiin päin. Se tapahtuu koordinointihankkeen sekä muiden hankkeen ympäristössä toimivien tahojen järjestämiin tapahtumiin osallistuminen.

Hankkeen tulee tiedottaa myös tuloksistaan. Tiedotustoimet tuloksien osalta koskevat käytännössä vuotta 2018.

11.4. Toimenpiteet ja aikataulu

Toimenpide	2016	2017	2018
Hankkeen ilmoittelut	X	X	X

Hankkeen ilmeen ja esitemateriaalien valmistelu ja toteutus	X		
Tiedotus kohderyhmille, yhteistyökumppaneille ja verkostoille	X	X	X
Verkkosivujen ylläpito	X	X	X
Sosiaalisen median ylläpito	X	X	X
Verkostoitumistapahtumiin osallistuminen	X	X	X
Matkamessuille osallistuminen		X	X
Tiedotteiden laatiminen	X	X	X
Uutiskirjeiden toimittaminen	X	X	X
Lopputiedotuksen suunnittelu			X
Loppuraportoinnin toteuttaminen			X
Saavutettujen tulosten ja käytäntöjen julkaisutapahtuma			X

11.5.Hankkeen käytössä olevat viestintätyökalut

11.5.1.Verkkosivut

Hankkeen pääviestintäkanavaksi on valittu verkkosivu. Sen osoite on www.etela-konnevesi.fi Verkkosivu on ollut käytössä edellisten luontomatkailuhankkeiden yhteydessä ja on myös koordinoitihankkeen pääviestintäkanava. Tiedot päättyneistä hankkeista jäävät näkymään verkkosivulle.

Verkkosivu sijaitsee Netsorin palvelimella. Mobiilikäytön yhteensopivuuden ja helppokäyttöisyyden mahdollistamiseksi verkkosivujen toteuttamisessa käytetty Drupal -pohja vaihdetaan WordPress -pohjaksi.

Verkkosivulla pyritään selkeyteen ja helppoon päivitettävyyteen. Etusivulla on esillä aina hankkeen ajankohtaisimmat tapahtumat. Verkkosivulla on myös pysyvä peruskuvaukset hankkeen tavoitteista, toimijoista, toimintaperiaatteesta ja yhteystiedot. Näkyvillä on myös toteuttajien ja rahoittajien logot.

11.5.2.Lomakkeet

Verkostoitumisen, palautteen keräämisen ja tapahtumien ilmoittautumisen yhteydessä lomakkeita luodaan ja hallinnoidaan pääsääntöisesti Webropol -palvelun kautta (käytetään Konneveden kunnan lisenssiä). Jossain tapauksissa hyödynnetään myös ilmaisia Google -lomakkeita.

11.5.3.Sosiaaliset mediat

Hanke hyödyntää koordinoitihankkeen yhteydessä luotua Facebook -ryhmää, mihin on kutsuttu alueen yrittäjät ja matkailualan muut toimijat.

Hyödynnetään olemassa olevia projektimaailman verkostoja, esimerkiksi Facebookissa olevaa salaista Pöllöparlamentti -ryhmää (Keski-Suomen maaseutukehittäjät) ja Matka maalle Keski-Suomessa (Facebook sivu) sekä muita vastaavia vuorovaikutuskanavia, joka on käytettävissä hankkeen aikana.

Tarpeen ja harkinnan mukaisesti myöhemmässä vaiheessa otetaan käyttöön muitakin sosiaalisen median kanavia.

11.5.4.Rautalammin kunnan ja Konneveden kunnan verkkosivut ja sosiaalisen median kanavat

Kuntien verkkosivuihin (www.rautalampi.fi ja www.konnevesi.fi sekä kuntien Facebook-sivuihin (<https://www.facebook.com/Konneveden-kunta-181929138683433/?fref=ts> ja <https://www.facebook.com/rautalamminkunta/?fref=ts>) voidaan julkaista uutisia hankkeen piirissä tapahtuneista tai tapahtuvista merkittävistä toimista. Hyödynnetään myös kuntien asukkaille ja kesäasukkaille tarkoitettuja uutiskirjeitä tapauskohtaisesti.

11.5.5.Uutiskirjeet

Hankkeen etenemisestä ilmoitetaan sidosryhmille koordinoitihankkeen kanssa yhteisellä uutiskirjeellä, joka toteutetaan MailChimp -palvelun avulla. Jaetaan myös hyödyllisiä vinkkejä. Uutiskirje lähtee ainakin 3 kertaa vuodessa, mutta tarvittaessa useamminkin.

11.5.6.Sisäisen viestinnän sähköiset työkalut

Hankkeen toteuttajien välisen viestinnän välineitä ovat:

- Rautalammin kunnan sähköposti (Netsor Webmail)
- Konneveden kunnan sähköposti ja kalenteri (Outlook)
- Google Documents – kollaboratiivisesti käytettävät tekstidokumentit, taulukkolaskenta, presentaatiot jne.
- puhelin (Rautalammin kunta)
- Skype - Hankkeen kokousten ja tilaisuuksien etäosallistumisen mahdollistamiseksi käytetään Skype -palvelua, tarvittaessa myös Skypen maksullista Skype for Business -versiota (käytetään Rautalammin kunnan lisenssiä). Skypeä voidaan käyttää myös ulkoisen viestinnän yhteydessä tapauskohtaisesti.

11.6.Materiaalien valmistelu, graafinen suunnittelu, digitaaliset ja painotuotteet

Hankkeesta suunnitellaan julkaistavan painettu ja sähköinen esite. Verkostoitumista varten hankkeelle valmistetaan pieni esite, joka korvaa projektipäällikön käyntikortit. Hankkeen tapahtumien yhteydessä tuotetaan esitteet, jotka voivat olla painettuja tai sähköisiä.

Graafisesta suunnittelusta hankkeessa vastaa projektipäällikkö Rositsa Bliznakova. Hankkeen tarpeisiin käytetään Adobe Cloud -ohjelmistoa (käytetään Konneveden kunnan lisenssiä). Siinä tapauksessa, kun tarvitaan erikoistaitoja materiaalien tuottamiseksi, niiden valmistelu järjestetään ostopalveluna.

11.7.Lehdistö

Hankkeen etenemisestä ja tuloksista ilmoitetaan paikallislehdistölle, maakuntien lehdille sekä YLE:n maakuntajaostoille. Hankkeen kautta pyritään tuoda matkailualue esille myös radiossa ja televisiossa aina kun on mahdollista. Käytetään mieluummin lehtijuttuja kuin lehti-ilmoituksia, mutta ilmoittelun tapa riippuu konkreettisesta tilanteesta.

11.8.Raportit ja arkistointi

- Väliraportit maksatusten yhteydessä ja vuosittain
- Loppuraportti

Aineistot arkistoidaan rahoittajan ohjeiden mukaisesti sähköisenä ja / tai paperiversiona, tuotteesta riippuen.

11.9.Julkaisut

- Materiaaleja hyvistä käytänteistä

12.Hankkeen kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma (päivitetty)

Kustannusarvio

Kustannuslaji	Summa
Palkat ja sivukulut	86872,29
Vuokrat	7050,00
Ostopalvelut	84900,00
Muut välittömät kulut	8000,00
Flat rate 24%	20849,35
YHTEENSÄ	207671,64

Rahoituslaji	Summa
Haettava tuki	136137,31
Kunnat	30000,00
Julkinen kokonaisuus 80%	166137,31
Yksityinen rahoitus 20%	41534,33

Kustannusarvio vuosittain

Kustannus	1.6.-31.12.2016	2017	2018
Palkat ja sivukulut	23733,58	31569,36	31569,36
Flat rate 24%	5696,06	7576,65	7576,65
Vuokrat	1591,94	2729,03	2729,03
Ulkomaan matkat	0,00	22000,00	12000,00
Ostopalvelut	17815,00	22905,00	10180,00
Muut välittömät kulut	4750,00	1000,00	2250,00
YHTEENSÄ	53586,58	87780,03	66305,03

- Palkkakustannukset sisältävät hankkeen projektipäällikön palkan. Hankkeeseen palkataan 1 henkilö, joka tekee puolet työajasta Rautalammin – Konneveden luontomatkojen koordinoitihankkeelle. Lisäksi palkkakustannuksiin kuuluu 15% kirjanpitäjän palkasta.
- Flat rate 24% kustannuspaikka sisältää mm. matkakulut, vuokrat, ym. yleiskustannukset
- Vuokrat: muut kuin toimistotilavuokrat, esim. koulutusten ja työpajojen vuokrat
- Ostopalvelut sisältävät asiantuntijapalkkioita (mm. koulutusten ja työpajojen kouluttajien palkkiot), messujen osasto- ja materiaalien valmistelukuluja, alueen esittelymateriaalien valmistelukuluja. Hyrrä järjestelmässä ostopalvelut sisältävät myös ulkomaanmatkakulut.
- Muut välittömät kulut sisältävät hankkeen tiedotus- ja markkinointikulut.

Hankkeen rahoitussuunnitelma

Rautalammin kunta 3v	15000,00
Konneveden kunta 3v	15000,00
Pohjois-Savon ELY-keskus	68068,66
Keski-Suomen ELY-keskus	68068,66
Yritysraha 20%	41534,33
YHTEENSÄ	207671,64